17. 2. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Příspěvek na péči

Když se vážně nemocná seniorka v roce 2021 ve věku 76 let obrátila se žádostí o příspěvek na péči na příslušný úřad práce, byl jí přiznán příspěvek na péči ve výši 880,-Kč měsíčně. Byla proto nucena se proti rozhodnutí úřadu bránit odvoláním. Proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí se poté bránila žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně a následně se obrátila s kasační stížností na Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“).

Bohužel, spravedlivého rozhodnutí se kvůli svému vážnému zdravotnímu stavu nedožila. Nejvyšší správní soud však zvrátil pro ni nepříznivá rozhodnutí tak, že zrušil rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí jako žalovaného i rozsudek Krajského soudu v Brně.

Ráda bych proto tímto upozornila na praxi, která je pro mne, zvláště v takto citlivé oblasti, naprosto nepochopitelná a nepřijatelná.

Každý žadatel se při vyřizování příspěvku na péči setká s ustanovením § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách[1] (dále též *„vyhláška“*). Tento zákon upravuje mimo jiné podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči.

Podle ustanovení§ 2a vyhlášky: *„Pokud osoba **není schopna** z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu **zvládat** alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.“* (pozn. slova v textu byla zvýrazněna autorkou článku).

Ministerstvo práce a sociálních věcí však v kauze vážně nemocné seniorky mimo jiné argumentovalo rozsudkem Krajského soudu v Plzni[2], který vyložil ustanovení § 2a vyhlášky tak, že pro učinění závěru o **schopnosti zvládat** základní životní potřebu **postačuje,** aby posuzovaná osoba zvládla toliko jednu relevantní aktivitu vymezenou v příloze č. 1 k vyhlášce.

Jak Nejvyšší správní soud konstatoval, tento výklad, odporující již dřívější judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek NSS ze dne 29.9.2015, č.j. 4 Ads 167/2015-27, bod 31) NSS výslovně odmítl již v rozsudku ze dne 14.11.2023, č.j. 5 Ads 8/2023-25, neboť je v přímém rozporu se zněním zákonného ustanovení a nelze jej dovodit gramatickým, teleologickým ani historickým výkladem.

Nejvyšší správní soud uvedl, že Ministerstvu práce a sociálních věcí je nepochybně známo, že NSS dlouhodobě vykládá §2a vyhlášky výše uvedeným způsobem, a je si zároveň také nepochybně vědomo toho, že závěry citovaného rozsudku Krajského soudu v Plzni tomuto výkladu odporují.

Z uvedeného vyplývá následující. V případě, že se žadatel setká v rozhodnutí o příspěvku na péči s výše uvedenou argumentací a s odkazem na citovaný rozsudek Krajského soudu v Plzni, je třeba, aby se proti takovému rozhodnutí bránil.

Závěrem uvádím, že se vážně nemocná seniorka s důvěrou obrátila i na veřejného ochránce práv s podnětem k prošetření postupu úřadů, veřejný ochránce práv však seniorku odkázal v její věci na soud. V uvedeném postupu však neshledávám postup v souladu s principy dobré správy, mezi které patří i vstřícnost a efektivnost[3]. Podle mého názoru nic nebránilo veřejnému ochránci práv v tom, aby po posouzení zaslaného podnětu k provedení šetření postupu správních orgánů podal podnět k zahájení přezkumného řízení podle správního řádu[4].

Správní orgány, stejně jako soudy, nejsou odborně způsobilé hodnotit zdravotní stav žadatele o příspěvek na péči. Stěžejním důkazem pro jejich rozhodnutí je proto odborný posudek, u něhož je kladen důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost.

Znalecký posudek rovněž nesmí být vnitřně rozporný. Mám za to, že posudek z tohoto hlediska může a také má hodnotit nejen správní orgán či soud, ale rovněž veřejný ochránce práv.

Mgr. Marcela Fadrná,
právnička

---

[1] Zákon č. 108/2006 Sb., zákon o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 30.9.2020, č.j. 16 Ad 82/2019-62.

[3] https://www.ochrance.cz/dokument/principy-dobre-spravy/principy-dobre-spravy.pdf

[4] Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Lze sjednat kupní smlouvu s „utajenou“ kupní cenou?
- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního

procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Koncentrace řízení v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu
- Aktuální závěry ÚS a ESLP k právům biologického otce (První část – judikatura Ústavního soudu ČR)
- Podílové spoluvlastnictví manželů po rozsudku SDEU ve věci C-300/25 Duftošek
- Předkupní právo jako možná past
- Sleva z kupní ceny vadné nemovitosti podle aktuální judikatury Nejvyššího soudu
- Povinnosti transparentnosti podle AI Actu
- Když rodič nepředá dítě - náhradní péče a úhrada nákladů podle novely rodinného práva